

Més de 1.600 visitants a l'exposició de Ramon Casanova abans de girar

El 14 de maig s'inaugurarà al Palau Robert de Barcelona en un acte presidit per Artur Mas

Ramon Casanova amb l'estatoreactor. Foto: Exposició "el Boig de l'Hispano"

El passat 30 d'abril es va tancar al públic l'exposició sobre la figura de Ramon Casanova al Museu Etnogràfic. Ho va fer després de prorrogar-se dues setmanes i amb un notable èxit de públic ja que hi han passat més de 1.600 visitants, entre els quals 275 estudiants i 34 professors. A més, el web de la mostra (<http://www.elboigdelhispano.cat/>) ha registrat 2.400 consultes i s'han venut 215 catàlegs.

Pere Jordi Piella, comissari de la mostra sobre 'el boig de l'Hispano', va presentar aquest dilluns les xifres de l'exposició juntament amb l'alcalde Jordi Munell i la directora del Museu Etnogràfic, Roser Vilardell. Ara, l'exposició iniciarà la itinerància que començarà el 14 de maig al Palau Robert de Barcelona on hi serà fins a l'agost. La inauguració comptarà amb la presència del president de la Generalitat, Artur Mas (<http://www20.gencat.cat/portal/site/PalauRobert/menuitem.24624ed9d70d41f972623b10b0c0e1a0/?vgnnextoid=7ed2a82285092110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=7ed2a82285092110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall&contentid=c582991fab9e310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>), a banda de l'alcalde de Ripoll i el director general d'Atenció Ciutadana i Difusió, Ignasi Genovès. El setembre, coincidint amb la Festa Major, serà a Campdevàrol mentre que a l'octubre serà el torn de Terrassa i al gener de 2014 de Terrassa.

Per Piella l'exposició *Ramon Casanova i Danès 'el Boig de l'Hispano? 1892-1968* ha estat un primer pas per donar a conèixer un personatge més reconegut pels estudiosos de fora que no pas per la societat catalana. Tot i que hi ha molta feina a fer, destaca que diversos professors d'universitats del nostre país s'han interessat en la figura de l'inventor ripollès per incloure'l en els seus programes.

Casanova, que va néixer a Campdevàrol el 1892, va combinar la seva tasca a l'empresa familiar - que va contribuir a transformar d'una farga tradicional a una indústria que hores d'ara continua amb el nom de Comforsa- amb una carrera d'inventor-innovador. En aquest sentit cal destacar el fet de patentar el 1917 l'estatoreactor, un motor de reacció sense compressor, i amb el qual va pretendre -tot i que no ho va acabar d'aconseguir- millorar el rendiment dels motors d'explosió existents. De fet, no va ser fins a més de vint anys després que els alemanys van poder-ho tirar endavant amb el sistema aplicat a les V-1.

Breu biografia de Ramon Casanova

Ramon Casanova i Danès va néixer a Campdevàrol, el 1892, al si de la família propietària de La Farga. Va formar-se en els Maristes de Blanes on estudià Batxillerat, en l'empresa familiar on

aprenugué i dominà les diferents branques de l'ofici (fresador, torner, etc), en els llibres i revistes que, segons els amics, llegia amb avidesa i constància i en els viatges que, per motius empresarials, va fer sobretot a França i Anglaterra. Aquest bagatge i el seu instint el van permetre captar i connectar amb les innovacions industrials de l'època, la segona Revolució Industrial, tot i la crisi econòmica que patia Catalunya després de la Guerra Mundial, i es van reflectir en dos aspectes claus de la seva personalitat: inventor i emprenedor o empresari.

En el primer, sobresurt per haver patentat l'any 1917, amb 25 anys, l'estatoreactor o reactor a propulsió, però no fou l'únic, n'hi hagueren d'altres com un sistema de vàlvules concèntriques del motor d'explosió, un martinot de forja conduït per barres de torsió i un llarg etcètera.

Com a emprenedor cal destacar la transformació, juntament amb el seu pare Damià Casanova, de La Farga en una empresa metal·lúrgica, la instal·lació a Ripoll de la secció de forja de la Hispano-Suïssa, l'obtenció del primer acer inoxidable a l'Estat espanyol o la vinculació amb la indústria de guerra promoguda per la Generalitat al començar la Guerra Civil. Tota la seva obra, tant d'inventor com d'empresari, gira en torn de la metal·lúrgia, l'automòbil i l'aviació, sectors punters en la indústria de l'època i en especial d'una comarca que es basava en el tèxtil i en el ferro per a l'utilitat agrícola.

També en el camp empresarial, les seves inquietuds socials el van fer veure la necessitat de cercar unes noves relacions empresari-obrer, desenvolupades a l'opuscle *L'Hora Patronal*, que apaivaguessin la forta conflictivitat social d'aquells anys. La personalitat, però, de Ramon Casanova resultaria incompleta si no es fes esment a d'altres facetes seves com el seu compromís polític amb el catalanisme, en el qual hi va participar activament. Primer, com a militant d'Acció Catalana, va presidir el Casal Català de Ripoll, després, de la Unió Socialista de Catalunya. Va ser membre de Palestra i impulsor de dues candidatures municipals, Ressorgiment a les eleccions de Ripoll al 1931 i Concentració Administrativa a Campdevàrol, el 1934.

Per l'altra banda, i connectant de nou amb l'esperit del seu temps, Ramon Casanova era un amant de l'esport: ciclisme, automobilisme, esquí, boxa, muntanyisme, futbol... esports tots ells que s'obrien pas entre la joventut catalana. Per altra banda, col·laborava en revistes locals com *Scriptorium*, es cartejava amb literats de renom, nacionals i forans, i fins la seva mort va escriure poemes.